Áliðnaður á Íslandi

Þróun og tækifæri til framtíðar

Þorsteinn Víglundsson
Framkvæmdastjóri Samtaka álframleiðenda

Staða áliðnaðar á Íslandi í dag

- Orðinn einn af grunnatvinnuvegum þjóðarinnar.
- Framleiðum liðlega 800 þúsund tonn á ári.
- Útflutningsverðmæti liðlega 230 milljarðar króna 2011.
- Um 2% hlutdeild í heimsmarkaði.
- Beint og óbeint framlag til landsframleiðslu um 90 milljarðar króna á ári.
- Hefur aukist umtalsvert á liðnum áratug.

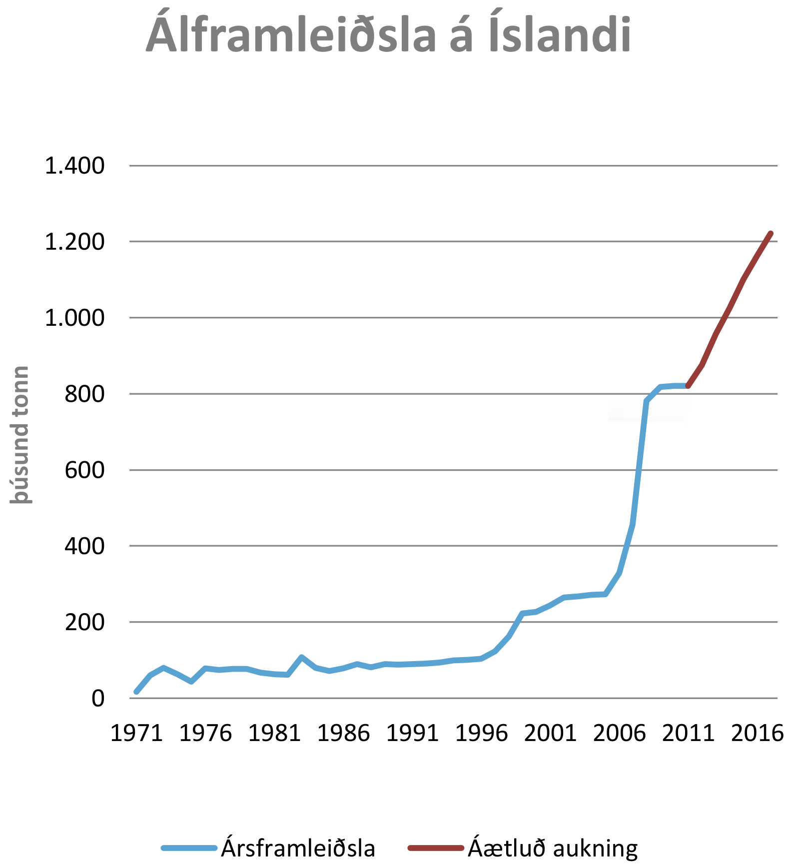

Þjóðhagslegt vægi áliðnaðar á Íslandi

Áliðnaður hefur áhrif víða í hagkerfinu.

- Álfyrirtækin þrjú keyptu vörur og þjónustu, aðrar en rafmagn, fyrir um 24 milljarða af meira en 500 fyrirtækjum hér á landi árið 2010.
- Greiddu 4,2 milljarða króna í opinber gjöld.
- Fjöldi starfsmanna á starfssvæðum álvera á Íslandi um 2.000 talsins.
- Greinin skapar hátt í 5.000 störf hér á landi.
- Áliðnaður er engin „skyndilausn“.
- Virðisauki af rekstri fyrirtækjanna langtum meiri en virðisauki af byggingu þeirra.

samál

Þjóðhagslegt vægi áliðnaðar á Íslandi

- Útflutningsverðmæti áls nam 233 milljörðum króna 2011.
- Horfur á ívið meiri útflutningi í ár.
- Hefur aukist um nærri 200 milljarða á 10 árum
- Nemur nú 25% af heildar-útflutningstekjum.
- Skilaði 120 milljörðum í hreinar gjaldeyristekjur á síðasta ári.

Vægi áls í heildarútflutningi

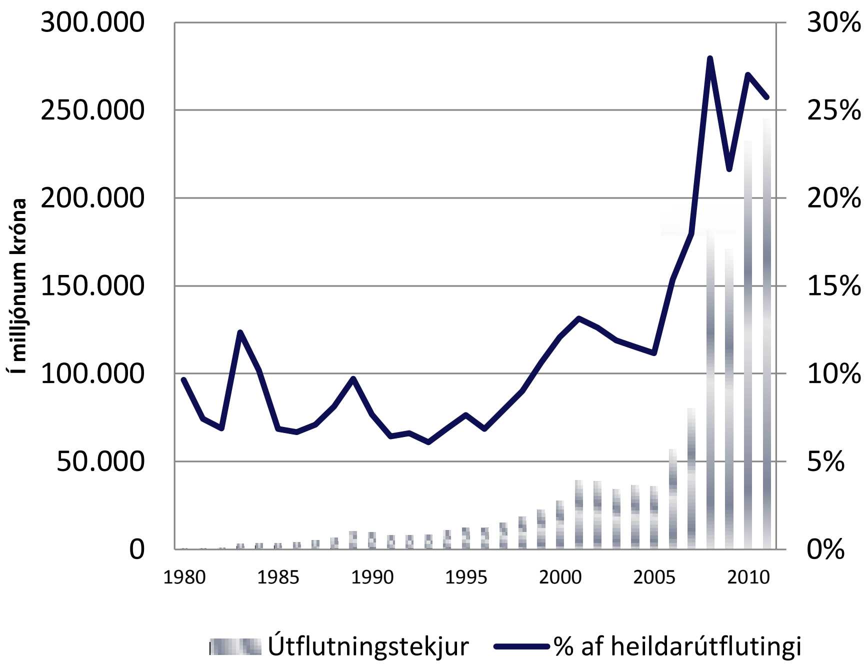

Heimild: Hagstofa Íslands

Klasamyndun í áliðnaði

- Klasi í áliðnaði tekinn að myndast.
- Vélaverkstæði Hjalta Einarssonar: Sérhæft fyrirtæki í framleiðslu vélbúnaðar fyrir álver með um 300 starfsmenn. Þjónar í dag öllum fyrirtækjunum þremur en hefur auk þess flutt út vörur sínar til álvera í 19 löndum.
- HRV – Samstarfsvettvangur innlendra verkfræðistofa í tengslum við orkuiðnað og stóriðju. Hafa tekið að sér sífellt viðameiri verkefni í tengslum við stóriðjuframkvæmdir á Íslandi, nú síðast í tengslum við stækkun í Straumsvík.
- EFLA verkfræðistofa sem unnið hefur að verkefni við tugi álvera erlendis, svo sem í Noregi, Argentínu, Oman, Katar og víðar.
- Ef horft er til klasamyndunar í sjávarútvegi hér á landi eigum við umtalsverð tækifæri í frekari þróun álklasans hér á landi.

Álklasinn

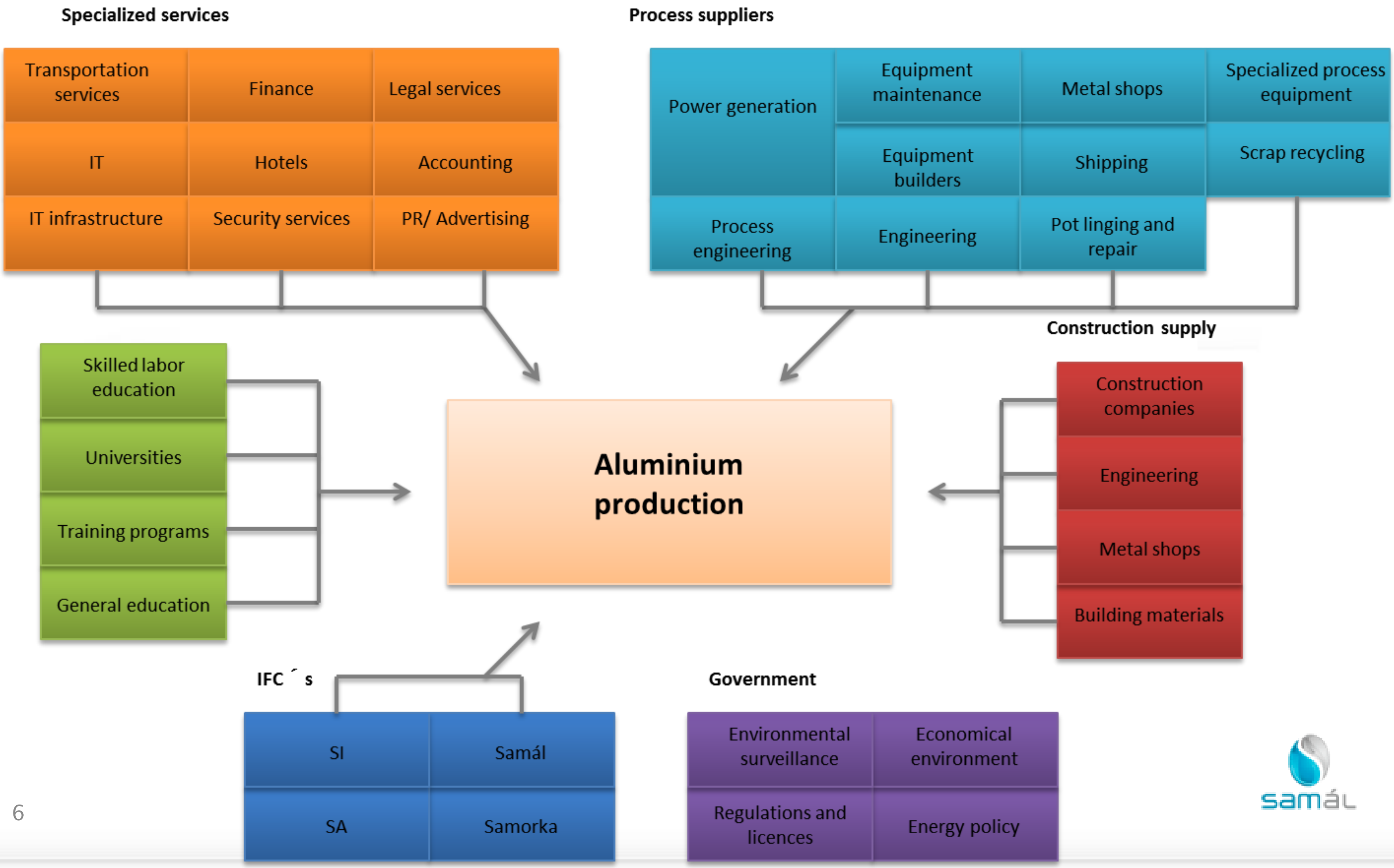

Specialized services
Transportation services
Finance
Legal services
IT
Hotels
Accounting
IT infrastructure
Security services
PR/ Advertising
Process suppliers
Power generation
Equipment maintenance
Metal shops
Specialized process equipment
Equipment builders
Shipping
Scrap recycling
Process engineering
Engineering
Pot linging and repair
Construction supply
Skilled labor education
Universities
Training programs
General education
Aluminium production
Construction companies
Engineering
Metal shops
Building materials
IFC´s
SI
Samál
SA
Samorka
Government
Environmental surveillance
Economical environment
Regulations and licences
Energy policy

Horfur í alþjóðlegum áliðnaði

Hvað knýr iðnaðinn áfram?

Hvað mun knýja vöxt áliðnaðar í heiminum ?

- Eftirspurn eftir áli fer stigvaxandi.
- Léttur málmur sem gnótt er af í jörðu – eitt algengasta frumefni jarðar.
- Langur endingartími og endurvinnanleiki gerir ál eftirsóknarvert.
- Stóraukin notkun ríkja á borð við Kína og Indland.

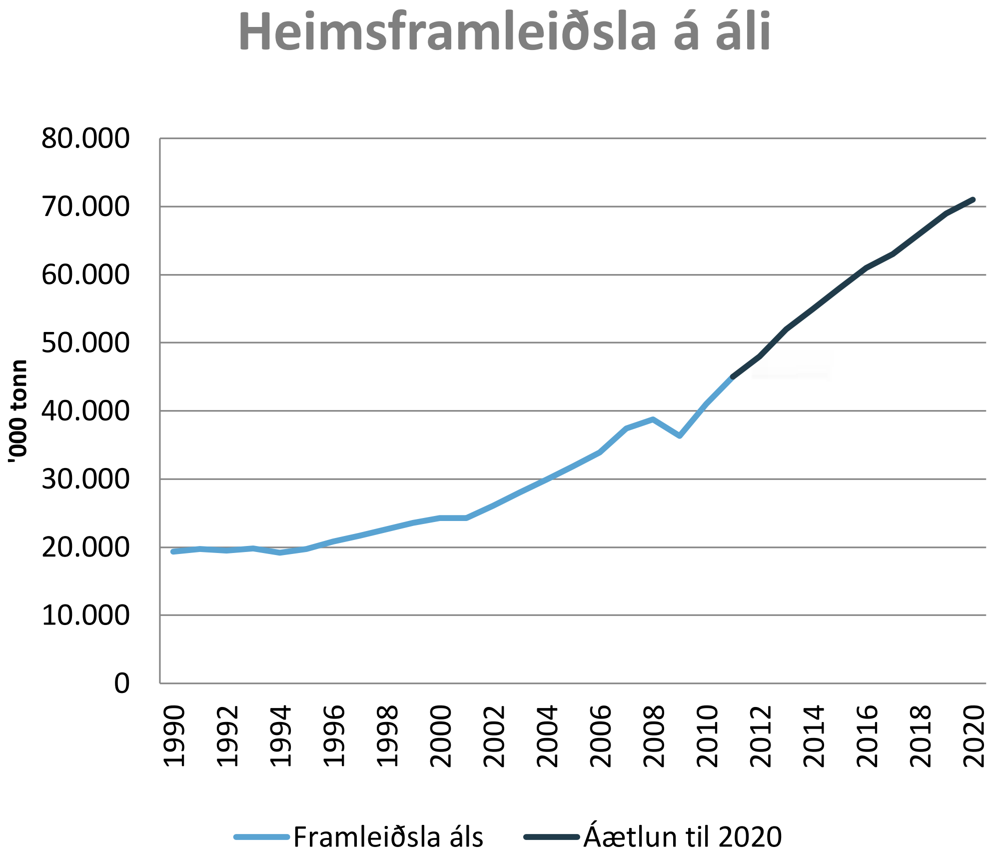

Hvað knýr iðnaðinn áfram?

Hvað mun knýja vöxt í áliðnaði í heiminum ?

- Vöxtur nýmarkaða á borð við Kína og Indland.
- Ál leikur lykilhlutverk í baráttunni við aukinn útblástur gróðurhúsa-lofttegunda í dag.
- Léttari farartæki = Minni losun CO_2
- Gert ráð fyrir tvöföldun á álnotkun í bílaiðnaði á næstu 8 árum.
- Að sama skapi gert ráð fyrir miklum vexti og endurnýjun í flugflota á næstu árum.

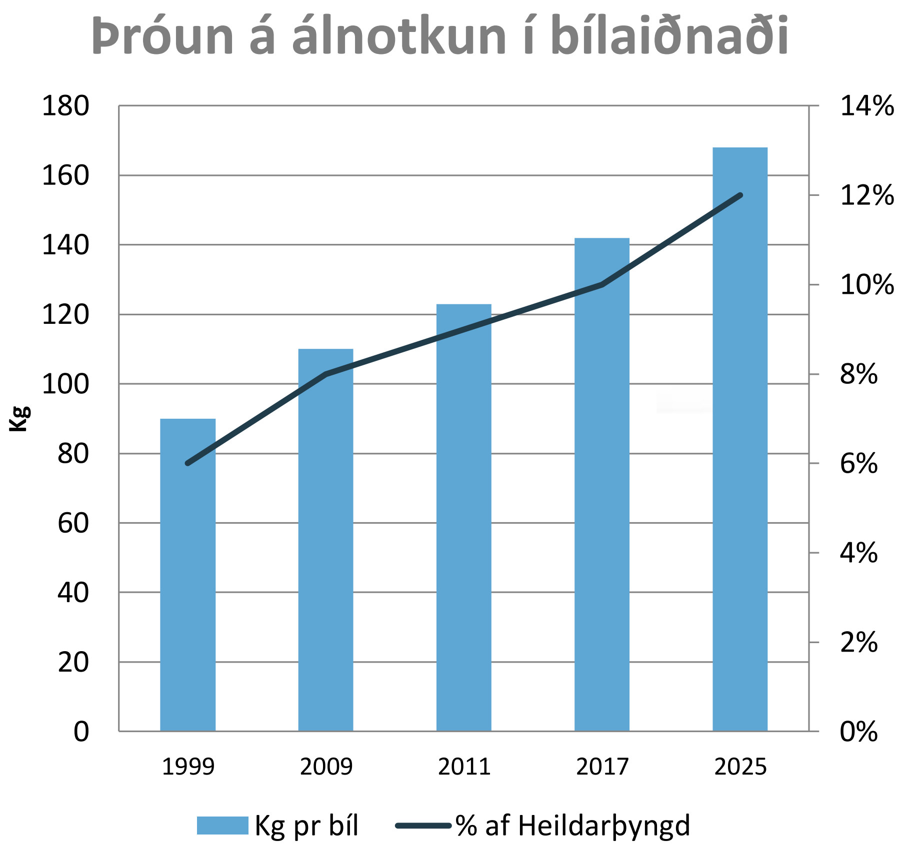

Hvert stefnir álverð?

- Álverð hefur hækkað verulega undangenginn áratug.
- Knúið áfram af hækkandi raforkuverði.
- Hækkað talsvert umfram verðlag á þessu tímabili.
- Gangi spár um hækkandi orkuverð í heiminum eftir mun þessi þróun halda áfram.
- Góðar fréttir fyrir núgildandi raforkusamninga tengda raforkuverði.

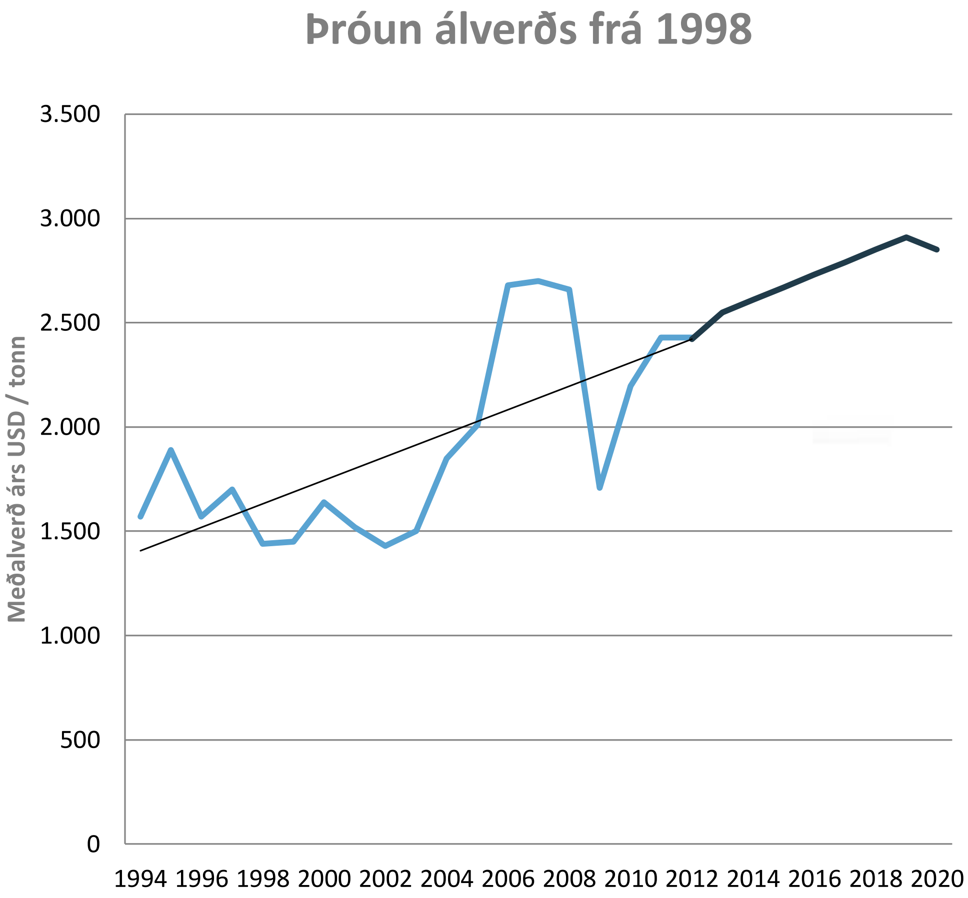

Álverð þróast í takt við orkuverð

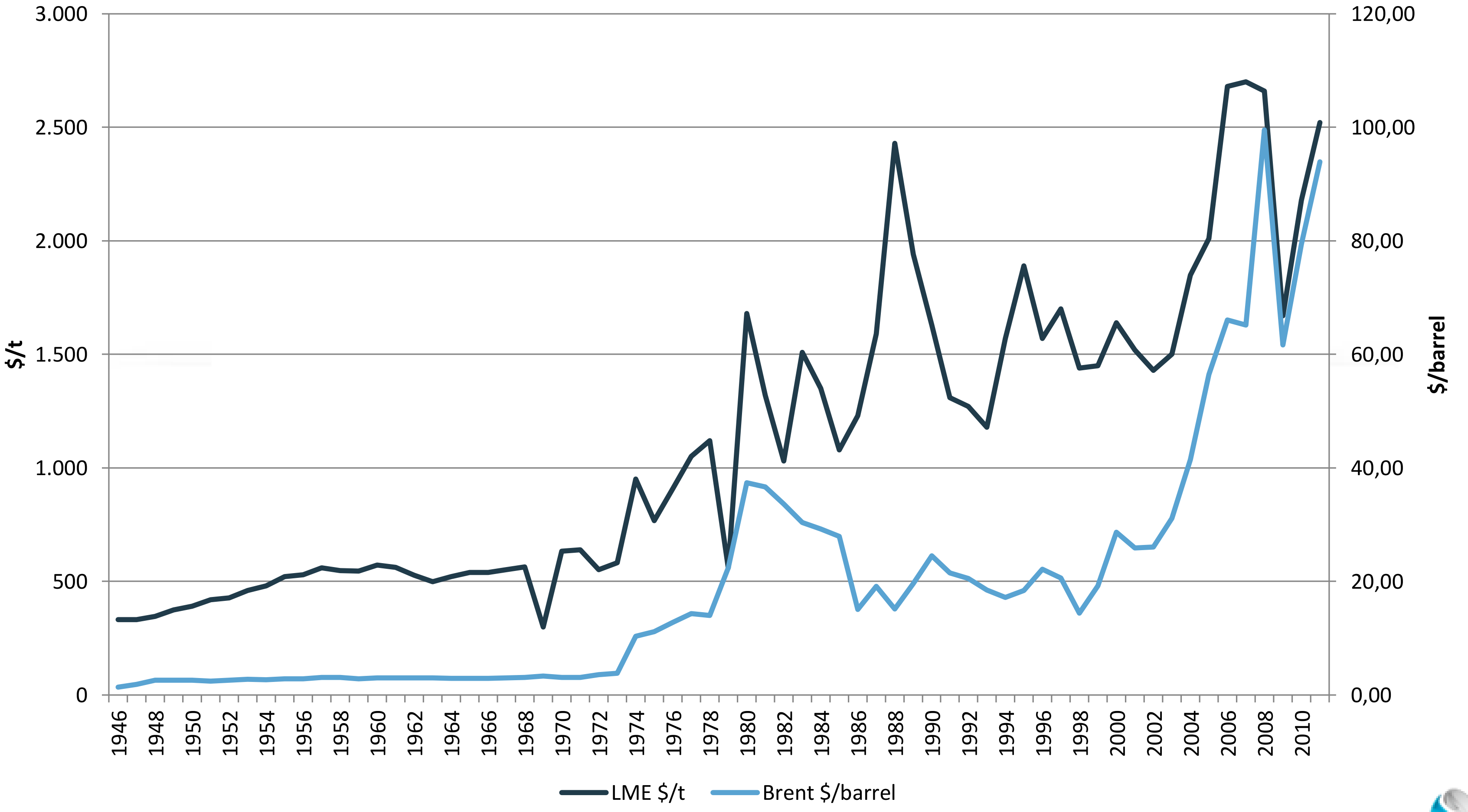

Tækifæri í áliðnaði á Íslandi

- Mikil tækifæri í tengslum við frekari þróun álklasa.
- Öflugir klasar þróast á löngum tíma.
- Sjávarútvegsklasinn hér á landi hefur byggst upp og þróast á undangenginni öld.
- Hér á landi eru ýmis tækifæri til frekari vaxtar í þjónusti við áliðnað.
- Einnig tækifæri til úrvinnslu.
  - Álverin í auknum mæli að horfa til virðismeiri vara
  - Gætt hefur aukins áhuga á sjálfstæðri úrvinnslu hér á landi á undanförnum árum.

samál

Tækifæri í áliðnaði á Íslandi

- Frekari uppbygging frumvinnslu
  - Stækkun stendur yfir í Straumsvík
  - Bygging álvers í Helguvík mætt ýmsum vandkvæðum en mikilvægum áfanga náð.
  - Ýmis önnur verkefni verið rædd.

Af hverju uppbyggingu í áliðnaði?

Eða kannski af hverju ekki?

Af hverju uppbyggingu í áliðnaði?

- Áliðnaður hefur í gegnum tíðina verið skotspónn andstæðinga virkjana.
- Sú mynd sem þar hefur verið dregin upp gefur ekki rétta mynd af þessum iðnaði.
- Mikill meirihluti landsmanna jákvæður gagnvart áliðnaði.
- Mikill meirihluti fylgjandi áframhaldandi nýtingu orkuauðlinda.

Af hverju uppbyggingu í áliðnaði?

- Áliðnaður gjarnan sagður vera orðinn of umfangsmikill.
  - „Öll eggin í sömu körfu“.
  - Leita verði annarra tækifæra.
- Árangurinn því „of góður“?
- Uppbygging í áliðnaði á undanförnum áratugum er ekki nein tilviljun.
- Er þvert á móti bein afleiðing af Samkeppnishæfni Íslands.
- Viðbúið að hlutfallsleg samkeppnishæfni smáþjóða einskorðist við fáar atvinnugreinar (M.Porter – 2006)
- Ekki svo að aðrir kostir hafi ekki verið skoðaðir.

samál

„Eitthvað annað“

Orkufrekir kostir / **Rannsóknaraðilar**

Rannsóknaraðilar	(1) Ál	2 Súrál	(3) Álúrvinnsla	(4) Kísiljárn	5 Kísilmálmur	6 Kísilkarbíð (slípiefni)	7 Magnesíum	8 Magnesíumklórat	9 Magnesíumklóríð	10 Natríum	11 Natríumklórat	12 Títansandur	13 Títanhvíta	14 Títan málmur	15 Króm	16 Ferrókróm	17 Mangan	18 Ferrómangan	19 Lithíum
Stóriðjunefnd 1961-66	●			●			●												
Iðnþróunarráð 1970-71																			
Viðræðunefnd 1971-78	●	●		●	●		●					●				●		●	
Iðnþróunarnefnd 1973-75				●			●				●								
Orkustefnunefnd 1978-83	●				●		●	●	●		●								
Álviðræðunefnd 1981-83	●																		
Stóriðjunefnd 1983-85	●	●			●	●	●						●						
Starfshópur SSÁ 1987-88	●																		
Ráðgjafarnefnd (RÁL) 1988-94	●																		
Iðnaðarráðuneytið			●		●			●			●	●							
Iðntæknistofnun -1989			●			●				●			●	●	●	●	●	●	●
Rannsóknarráð ríkisins 1961-71																			
Orkustofnun		●															●		
ISAL h.f.	●	●	●																
Sjóefnavinnslan h.f.							●	●	●		●								
Hitaveita Suðurnesja h.f.							●												
Ísl. Járnblendifélagið h.f.				●		●	●												
Háskóli Íslands																			
Kísilmálmvinnslan h.f.				●	●	●	●							●					
Aðrir		●	●																
MIL/Fjárfestingarstofan 1988-2003	●	●	●	●	●	●	●				●		●	●		●	●		●

Rannsóknaraðilar	20 Nikkel	21 Zink	22 Zirkoníum	23 Kórund	24 Mullit	25 Zeólítar	26 Kalsíumkarbíð	27 Kalsíum silisíð	28 Fosfór	(29) Kolsýra	30 Trjákvoða	31 C-vítamín	(32) Sjóefnavinnsla	33 Klór	34 Natrónlútur	35 Kísl	36 Vetni	37 Þungt vatn
Stóriðjunefnd 1961-66							●		●					●	●			●
Iðnþróunarráð 1970-71																		
Viðræðunefnd 1971-78													●					
Iðnþróunarnefnd 1973-75																		
Orkustefnunefnd 1978-83											●		●					
Álviðræðunefnd 1981-83																		
Stóriðjunefnd 1983-85			●	●	●		●					●						
Starfshópur SSÁ 1987-88																		
Ráðgjafarnefnd (RÁL) 1988-94																		
Iðnaðarráðuneytið											●		●				●	●
Iðntæknistofnun -1989	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●				●	●	●
Rannsóknarráð ríkisins 1961-71													●					●
Orkustofnun										●			●			●	●	●
ISAL h.f.																		
Sjóefnavinnslan h.f.										●			●	●	●	●		
Hitaveita Suðurnesja h.f.													●			●		
Ísl. Járnblendifélagið h.f.			●															
Háskóli Íslands																●	●	●
Kísilmálmvinnslan h.f.																		
Aðrir		●								●		●					●	
MIL/Fjárfestingarstofan 1988-2003		●		●	●						●	●	●	●			●	

Rannsóknaraðilar	38 Vetnisperoxíð	(39) Kísilgúr	(40) Þörungavinnsla	41 Perlusteinn	(42) Steinull	43 Basalt	(44) Vikurvinnsla	(45) Stálbræðsla	46 Sykurverksmiðja	47 Olíuhreinsun	48 Eldsneyti	49 Pilplötuverksmiðja	50 Ylrækt	51 Sæstrengur	52 Rafskaut	53 Pappírsverksmiðja	54 Etanol (lífmassi)	55 Polyol
Stóriðjunefnd 1961-66		●																
Iðnþróunarráð 1970-71				●		●	●			●								
Viðræðunefnd 1971-78																		
Iðnþróunarnefnd 1973-75																		
Orkustefnunefnd 1978-83					●			●										
Álviðræðunefnd 1981-83																		
Stóriðjunefnd 1983-85																		
Starfshópur SSÁ 1987-88																		
Ráðgjafarnefnd (RÁL) 1988-94																		
Iðnaðarráðuneytið		●	●	●	●			●	●	●	●	●		●			●	
Iðntæknistofnun -1989	●										●		●					
Rannsóknarráð ríkisins 1961-71		●	●	●									●					
Orkustofnun				●			●				●							
ISAL h.f.																		
Sjóefnavinnslan h.f.																		
Hitaveita Suðurnesja h.f.																		
Ísl. Járnblendifélagið h.f.											●							
Háskóli Íslands											●							
Kísilmálmvinnslan h.f.																		
Aðrir	●			●			●	●	●	●		●	●	●		●	●	●
MIL/Fjárfestingarstofan 1988-2003	●							●		●	●		●	●	●	●	●	●

samál

Framleiðsla málma – áhættudreifing

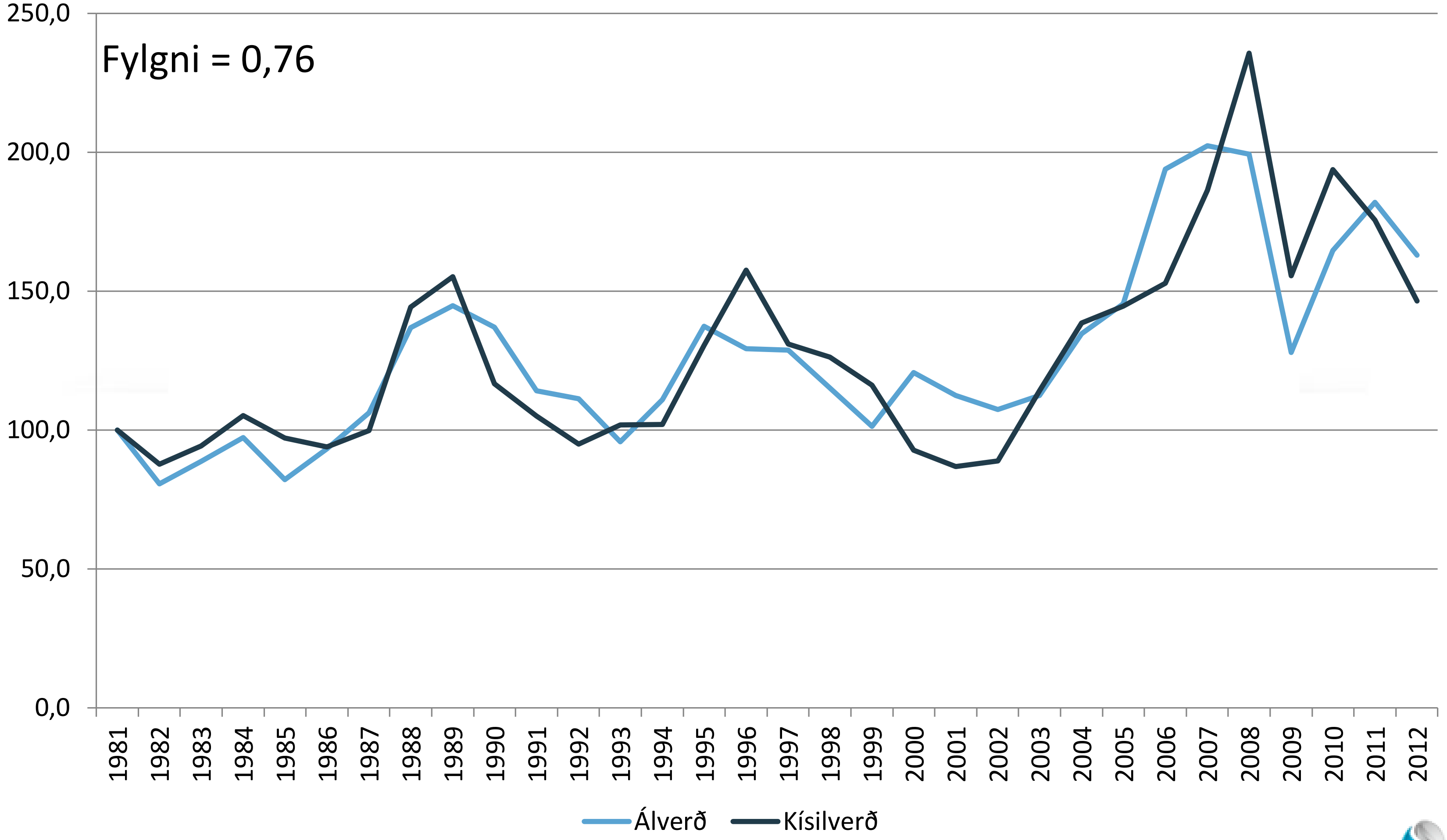

Af hverju uppbyggingu í áliðnaði?

- Framtíðarhorfur greinarinnar eru mjög góðar.
- Áhugi og tækifæri til frekari uppbyggingar hér á landi fyrir hendi.
- Mun styðja enn frekar við vöxt og viðgangs þess álklasa sem hér hefur myndast.
- Höfum þróað með okkur sterka samkeppnisstöðu á þessu sviði.
- Skapar fjölda vel launaðra starfa hér á landi.
- Mjög traustur og stöðugur rekstur líkt og dæmin hafa sýnt.

samál

Takk fyrir